KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 16 päivänä joulukuuta 1998,

Saksan myöntämästä tuesta ADDINOL Mineralöl GmbH i.GV:lle ja ADDINOL LUBE Oil GmbH & Co. KG:lle

(tiedoksiannettu numerolla K(1998) 3867)

(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(1999/647/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 93 artiklan 2 kohdan 1 alakohdan,

on antanut asianomaisille tilaisuuden esittää huomautuksensa mainitun artiklan mukaisesti ja ottanut huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

I

Komissio hyväksyi 20 päivänä marraskuuta 1996 ([1]) ja 4 päivänä kesäkuuta 1997 ([2]) ADDINOL Mineralöl GmbH:lle, jäljempänä 'vanha ADDINOL', myönnetyn pelastamistuen. Komissio pyysi lisätietoja kirjeellä 4 päivältä syyskuuta 1997, eli sen jälkeen, kun lehdistössä oli kerrottu huhuja vanhan ADDINOLin yksityistämisestä. Saksa toimitti vastauksensa kirjeellä 1 päivältä lokakuuta 1997. Saksan hallituksen ja BvS:n (Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben) edustajat vastasivat näitä lehdistötietoja koskeviin kysymyksiin komission edustajien Berliinin-vierailulla 12 päivänä joulukuuta 1997. Berliinissä käytyjen keskustelujen jälkeen Saksa toimitti kirjeellä 18 päivältä heinäkuuta 1998 rakenneuudistussuunnitelman sekä lisätietoja uudesta 59,9 miljoonan Saksan markan tuesta.

Komissio päätti toimitettujen tietojen perusteella 25 päivänä helmikuuta 1998 aloittaa EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn, koska se epäili tuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille. Tästä päätöksestä perusteluineen ilmoitettiin Saksalle kirjeellä 17 päivänä maaliskuuta 1998. Kirje julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ([3]). Komissio on sittemmin antanut menettelylle uuden numeron C 18/98. Lisäksi kaikkia asianomaisia kehotettiin esittämään huomautuksensa kuukauden kuluessa julkaisemisesta.

Komissioon 3 päivänä huhtikuuta 1998 saapuneella kirjeellä 2 päivältä huhtikuuta 1998 sekä 16 päivänä huhtikuuta 1998 vastaanotetulla kirjeellä 15 päivältä huhtikuuta 1998 Saksa vastasi komission 17 päivänä maaliskuuta 1998 lähettämään kirjeeseen. Komissio pyysi kirjeellä 23 päivältä huhtikuuta 1998 Saksalta lisätietoja, jotka sille toimitettiin 11 päivänä toukokuuta 1998 vastaanotetulla kirjeellä 8 päivältä toukokuuta 1998. Saksa toimitti lisätietoja komission ja Saksan hallituksen edustajien välisessä tapaamisessa 13 päivänä toukokuuta 1998. Kesäkuun 15 päivänä 1998 kirjallisesti esitettyihin lisäkysymyksiin saatiin vastaus 29 päivältä kesäkuuta 1998 ja samana päivänä komissioon saapuneella kirjeellä. Saksa toimitti täydennyksen vastaukseensa 13 päivänä heinäkuuta 1998. Komissio pyysi 4 päivänä elokuuta 1998 lisätietoja, jotka toimitettiin kirjeillä 14 päivältä elokuuta 1998 (kirjattu saapuneeksi 17 päivänä elokuuta 1998) ja 18 päivältä elokuuta 1998 (kirjattu saapuneeksi 28 päivänä elokuuta 1998). Komissio esitti Saksalle lisäkysymyksiä vielä 7 päivänä syyskuuta 1998, joihin vastattiin kirjallisesti 18 päivänä syyskuuta 1998 (saapunut komissioon samana päivänä) ja 30 päivänä syyskuuta 1998 (kirjattu saapuneeksi 1 päivänä lokakuuta 1998). Saksa toimitti lisätietoja 1 päivänä lokakuuta 1998 (kirjattu saapuneeksi 2 päivänä lokakuuta 1998), 16 päivänä lokakuuta 1998 (kirjattu saapuneeksi 19 päivänä lokakuuta 1998), 28 päivänä lokakuuta 1998 (kirjattu saapuneeksi 29 päivänä lokakuuta 1998) ja 4 päivänä marraskuuta 1998 (kirjattu saapuneeksi samana päivänä).

Menettelyn aloittamisen johdosta Fina Deutschland GmbH, jäljempänä 'Fina' lähetti huomautuksen 16 päivänä heinäkuuta 1998. Komissio esitti Finalle 4 päivänä elokuuta 1998 kysymyksiä, joihin vastattiin kirjallisesti 26 päivänä elokuuta 1998 (kirjattu saapuneeksi samana päivänä).

Saksan hallitus ilmoitti kirjeitse 20 päivänä heinäkuuta 1998 (saapunut komissioon samana päivänä), ettei se tarvitse käännöstä Finan kirjeestä. Saksa toimitti vastauksensa Finan kirjeeseen 10 päivänä elokuuta 1998 ja 11 päivänä elokuuta 1998 vastaanotetuksi kirjatulla kirjeellä.

Komissiolle esitettyjen tietojen mukaan osa tuesta (7 miljoonan Saksan markan laina) on jo maksettu tuensaajalle, vaikka komissio ei vielä ole tehnyt päätöstä tuen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille.

II

Vanha ADDINOL perustettiin 1 päivänä kesäkuuta 1990 entisen kansallistetun yrityksen Hydrierwerk Zeitzin jakamisen

([1]) Valtiontuki N 783/96, kirje 4.12.1996.
([2]) Valtiontuet N 225/97 ja NN 70/98, kirje 20.6.1997.
([3]) EYVL C 186, 16.6.1998, s. 7.

yhteydessä. Yritys yksityistettiin vuonna 1994 (sopimukset allekirjoitettiin 2 päivänä toukokuuta ja 16 päivänä elokuuta 1994), jolloin Innovative Umwelttechniken GmbH (IUG) otti yrityksen haltuunsa.

Vanhaan ADDINOLiin kuuluivat ADDINOL Mineralöl GmbH ja kaksi tytäryhtiötä ADDINOL Vertriebs GmbH ja ADDINOL Dienstleistungs GmbH.

Vanha ADDINOL haki yleistäytäntöönpanomenettelyn (*Gesamtvollstreckung*) aloittamista 23 päivänä lokakuuta 1997. Omaisuudenhoitoyhtiö Schmieröl Krumpa GmbH & Co. KG perustettiin 15 päivänä joulukuuta 1997. Yrityksen nimi muutettiin myöhemmin ADDINOL LUBE Oil GmbH & Co. KG:ksi, jäljempänä 'ADDINOL LUBE'. Omaisuudenhoitoyhtiö osti 16 päivänä joulukuuta 1997 osia ADDINOLista. Myöhemmin se saa haltuunsa pesänhoitajalta ADDINOLille kuuluvan omaisuuden, kuten tontit ja laitteet, sekä tytäryhtiön ADDINOL Dienstleistungs GmbH:n. ADDINOL LUBEn omistavat sijoitusyhtiö BVT Holding GmbH & Co. KG (24 prosenttia osakkeista) ja sijoittajat Wildegger, Streletz ja Koehn (76 prosenttia osakkeista). Omaisuudenhoitoyhtiö on pk-yritys.

Vanha ADDINOL toimi voiteluöljyalalla ja tuotti ennen kaikkea perusöljyjä sekä henkilöautoissa, dieselmoottoreissa ja hydraulisissa vaihteistoissa käytettäviä öljyjä. Omaisuudenhoitoyhtiö ADDINOL LUBE on luopunut öljynjalostustoiminnasta ja tällä hetkellä se ainoastaan sekoittaa ja myy voiteluöljyjä. Vuonna 1997 yrityksen voiteluöljyistä saama liikevaihto oli 43,945 miljoonaa Saksan markkaa, josta noin 70 prosenttia saatiin Saksasta ja 20 prosenttia Virosta. Vuonna 1997 vanha ADDINOL työllisti yli 500 työntekijää. ADDINOL LUBEssa on tällä hetkellä 75 työntekijää (joista 12 tytäryhtiössä ADDINOL Mineralöl Marketing OÜ:ssa Virossa). Vuoden 1998 liikevaihdon arvioidaan olevan 36 miljoonaa Saksan markkaa. ADDINOL on sijoittautunut Sachsen-Anhaltiin.

III

ADDINOL on saanut aikaisemmin useita erilaisia tukia:

Yksityistämisen puitteissa ajanjaksona vuodesta 1994 vuoteen 1996 vanha ADDINOL sai BvS:ltä 91,7 miljoonan Saksan markan avustukset tappioiden kattamiseen. Lisäksi Sachsen-Anhaltin osavaltio otti vastattavakseen 100-prosenttisen takauksen 40 miljoonan Saksan markan investointilainalle ja 1 päivään heinäkuuta 1990 mennessä syntyneet sitoumukset (luopuminen heinäkuuhun 1990 mennessä erääntyneiden yhteensä 220,6 miljoonan Saksan markan velkojen perimisestä; vanhat 25 miljoonan Saksan markan lainat jäivät yrityksen vastattaviksi). Kesäkuun 5 päivänä 1997 tehdyn komission päätöksen yhteydessä oli havaittu, että Treuhand-järjestely kattoi kaikki nämä toimenpiteet ([4]).

Ottaen huomioon vanhan ADDINOLin jatkuvat vaikeudet BvS myönsi pelastamistuen 10 miljoonan Saksan markan lainana, jonka korko oli 7 prosenttia. Laina-aika päättyi 30 päivänä huhtikuuta 1997. Syksyllä 1996 vanha ADDINOL joutui äkilliseen maksuvalmiuskriisiin, minkä vuoksi BvS ryhtyi vuoden 1996 lopulla etsimään sille uutta sijoittajaa. Ensimmäisen pelastamistuen kestoa jouduttiin jatkamaan ja lisätukea tarvittiin, sillä sijoittajan etsiminen kesti odotettua kauemmin. Toinen myönnetty tuki muodostui yhteensä 18 miljoonan Saksan markan lainoista (korko 7 prosenttia, takaisinmaksu 30 päivänä heinäkuuta 1997), joista 12 miljoonaa tosiasiassa maksettiin.

Vanha ADDINOL ja ADDINOL LUBE saivat rakenneuudistuksen puitteissa avustuksina tukea yhteensä 59,9 miljoonaa Saksan markkaa (29,95 miljoonaa Sachsen-Anhaltin osavaltiolta ja 29,95 miljoonaa BvS:ltä). Koska osavaltion osuudesta 12,85 miljoonaa Saksan markkaa maksetaan komission hyväksymästä liittovaltion ja osavaltion yhteisestä puiteohjelmasta alueellisen talousrakenteen parantamiseksi, omaisuudenhoitoyhtiön hallintaan on saatettu 47,05 miljoonaa Saksan markkaa, josta on ilmoitettu komissiolle ja pyydetty sen hyväksymistä. Tähän määrään sisältyy Sachsen-Anhaltin 50 prosenttisesti rahoittama ja BvS:n 50 prosenttisesti rahoittama pesänhoitajalle myönnetty kolmen miljoonan Saksan markan laina, joka maksettiin yritykselle jo vuonna 1997 ja mainittiin menettelyä aloitettaessa.

Yhteensä 59,9 miljoonan Saksan markan tuki on myönnetty seuraaviin tarkoituksiin:

— 28,6 miljoonaa Saksan markkaa investointien rahoitukseen

— 10,7 miljoonaa Saksan markkaa tappioiden kattamiseen

— 5 miljoonaa Saksan markkaa vanhasta sekoituslaitoksesta siirtymäkauden ajan (1998) aiheutuneisiin tappioihin

— 4,3 miljoonaa Saksan markkaa käyttöpääomaa

— 11,3 miljoonaa Saksan markkaa vanhan laitoksen alasajoon.

Vanhalle ADDINOLille maksetaan korvauksena viisi miljoonaa Saksan markkaa vanhan sekoituslaitoksen aiheuttamista tappioista siihen asti, kunnes uusi laitos rakennetaan, ja vanhan laitoksen alasajoon 11,3 miljoonaa Saksan markkaa. Loppuosuus (59,9 miljoonaa) maksetaan omaisuudenhoitoyhtiölle ADDINOL LUBElle.

Saksa ilmoitti komissiolle kirjeellä 18 päivältä syyskuuta, että vanhasta sekoituslaitoksesta aiheutuneiden tappioiden kattamiseen tarvitaan uutta tukea. Tämän vuoksi BvS:n omistama Leuna Werke GmbH luopui 9,3 miljoonan Saksan markan saamistensa perimisestä vanhalta ADDINOLilta. Vielä ei ole päätetty, saako Leuna Werke GmbH korvauksia BvS:ltä vai Sachsen-Anhaltin osavaltiolta. Aloitettu menettely ei koskenut kyseistä 9,3 miljoonan Saksan markan määrää, eikä tämä päätös siis koske sitä. Tätä lisätukea koskeva ilmoitus peruutettiin kirjeellä 4 päivältä marraskuuta 1998.

([4]) Ks. komission päätökset Treuhandanstaltin tukiohjelmista NN 108/91, E 15/92 ja N 768/94.

IV

Kuten edellä todetaan, komissio sai ainoastaan yhdeltä kolmannelta huomautuksen menettelyn aloittamisen johdosta.

Fina on Petrofina-yhtymän tytäryhtiö. Sen kotipaikka on Frankfurt am Main ja se harjoittaa pääasiassa jalostettujen polttoaineiden jakelua, myyntiä ja markkinointia sekä voiteluaineiden valmistusta, myyntiä ja markkinointia. Sen toimintaan kuuluu huoltoasemien kautta tapahtuva vähittäismyynti sekä myynti teollisuudelle Saksassa. Yritys harjoittaa myös petrokemiallisten ja niiden kaltaisten tuotteiden myynninedistämistä. Vuonna 1997 yrityksen liikevaihto oli yhteensä 2 743 miljoonaa Saksan markkaa ja sen voitto oli 1,7 miljoonaa Saksan markkaa. Tänä vuonna Fina työllisti 249 henkilöä, kun sen työntekijämäärä vuonna 1996 oli 275.

Fina väittää, että voiteluaineiden markkinat, joilla ADDINOL LUBE toimii, ovat huomattavasti taantumassa. Sen tietojen mukaan vuoden 1998 ensimmäisten neljän kuukauden aikana ala koki 4,4 prosentin taantuman. Yrityksen mukaan ADDINOL LUBE on paikallinen yritys, jolla ei ole käytettävissään uutta teknologiaa, minkä vuoksi se ei pysty kilpailemaan teknologiavaltaisilla kansainvälisillä markkinoilla. Lisäksi ADDINOL LUBEn ongelmana on löytää kokenut kumppani toteuttamaan rakenneuudistussuunnitelmaa. Lopuksi Fina väittää ADDINOL LUBEn olevan raaka-ainetoimitusten osalta riippuvainen ulkopuolisista toimittajista, kun taas tärkeimmät kilpailijat ovat tehneet vertikaalisia sopimuksia.

Finan tietojen mukaan ADDINOLin hinnat ovat olleet tiettyjen sopimusten osalta jopa 20 prosenttia kilpailijoita alhaisemmat. Tämä kustannusetu on mahdollistanut yrityksen myyntipolitiikan, jota se on rahoittanut tukitoimenpitein, esimerkiksi 28 miljoonan Saksan markan pelastamistuella. Kustannusedun ansiosta ADDINOL LUBE on kaksinkertaistanut markkinaosuutensa vuodesta 1994 vuoteen 1998. Finaa pyydettiin todistamaan tämä väite, mutta se ei kuitenkaan pystynyt siihen. Fina pelkää, että uuden 59,9 miljoonan Saksan markan rakenneuudistustuen avulla ADDINOL LUBE voi jatkaa markkinoita vääristävää toimintaansa. Lisäksi Finan käsityksen mukaan sekoitteiden ja lisäaineiden markkinoilla on ylikapasiteettia. Se myös katsoo, että 60 miljoonan Saksan markan tuki on omiaan vääristämään markkinoita huomattavasti ottaen huomioon Finan voiteluaineiden markkinoiden kokonaisliikevaihdon, joka on noin 70 miljoonaa Saksan markkaa.

Finan huomautuksissa keskeistä on toteamus, että sijoittajan osuus rakenneuudistussuunnitelman rahoittamisessa on riittämätön.

Fina epäilee, etteivät vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen myönnettävää valtiontukea koskevien yhteisön suuntaviivojen edellytykset täyty, minkä vuoksi ADDINOL LUBElle myönnettyä rakenneuudistustukea ei pitäisi hyväksyä.

Saksa vastasi kirjeellä 10 päivältä elokuuta 1998 Finan huomautuksiin seuraavasti: ADDINOL LUBEsta kehittyy kannattava yritys ja se voi tulevaisuudessa ostaa raaka-aineita, esimerkiksi perusöljyä tšekkiläiseltä Koramo Kolin AG:n jalostamolta Tšekin tasavallasta. Saksa ei yhdy Finan väitteeseen, jonka mukaan yritykset voivat toimia markkinoilla vain vertikaalisten sopimusten turvin. ADDINOL LUBE ei ainoastaan kuulu kansainvälisiin teknologista yhteistyötä harjoittaviin yhteenliittymiin, vaan sillä on merkittävää vientitoimintaa. Kokeneista yhteistyökumppaneista Saksa huomauttaa, että kaikki kolme sijoittajaa olivat aiemmin johtavassa asemassa olevia yrityksen työntekijöitä, ja että ADDINOL LUBEn asiakkaat ovat teollisuusyrityksiä. Saksa vastustaa myös Finan esittämää subventoituihin hintoihin perustuvaa vanhan ADDINOLin aggressiivista markkinakäyttäytymistä koskevaa väitettä. Saksan mukaan sama koskee tulevaisuudessa myös ADDINOL LUBEa. Markkinaosuuden kaksinkertaistumista koskevaan väitteeseen Saksa vastasi esittämällä lukuja, joiden mukaan vanhan ADDINOLin osuus Saksan markkinoilla on laskenut vuoden 1995 4,51 prosentista 4,24 prosenttiin vuonna 1997. Eräillä markkinalohkoilla, kuten moottoriöljyissä, vanha ADDINOL pystyi kasvattamaan markkinaosuuttaan 2,69 prosentista 3,3 prosenttiin. ADDINOL ei ole Saksan mukaan myynyt tuotteitaan polkuhintaan, vaan se on sitä vastoin jopa menettänyt joitakin asiakkaitaan sinä aikana, jolloin kilpailun väitetään vääristyneen. Valtiontuki ei Saksan mukaan vääristä kilpailua, sillä ADDINOL LUBEn markkinaosuus Saksassa ja muualla maailmassa on varsin merkityksetön. Lopuksi Saksa huomautti, että tuki on rajattu rakenneuudistuksen toteuttamisen kannalta ehdottoman välttämättömään.

Saksa on useissa kirjeissään korostanut, että sijoittajan osuutta on pidettävä merkittävänä.

V

Menettelyn aloittamisen yhteydessä komissio esitti jo hyväksytyistä pelastamistuista ja omaisuudenhoitoyhtiön aikana myönnetystä uudesta tuesta seuraavia epäilyjä:

a) **Myönnetty pelastamistuki**

Koska pelastamistukea saa pelastamiseen ja rakenneuudistukseen myönnettävää valtiontukea koskevien suuntaviivojen mukaan myöntää vain kerran, ja koska vanha ADDINOL sai tätä tukea kahdesti, komissio esitti epäilynsä vuosina 1996 ja 1997 hyväksyttyjen ja maksettujen pelastamistukien soveltuvuudesta yhteismarkkinoille. Lisäksi komissio toteaa, ettei Saksa ole noudattanut komissiolle toisen päätöksen yhteydessä antamaansa lupausta olla myöntämättä yritykselle lisää pelastamistukea. Saksa on nimittäin myöntänyt vuonna 1997 vanhan ADDINOLin pesänhoitajalle lisätukea (kolme miljoonaa Saksan markkaa BvS:ltä ja Sachsen-Anhaltin osavaltiolta).

b) **Uusi tuki**

Komissio epäilee uuden 59,9 miljoonan Saksan markan tuen osalta seuraavaa:

— voidaanko yrityksen pitkäaikainen kannattavuus palauttaa rakenneuudistussuunnitelman avulla

— onko tuki rajoitettu välttämättömään vähimmäismäärään ja

— voidaanko sijoittajan osuutta pitää merkittävänä.

VI

Ensimmäistä (marraskuussa 1996) ja toista (toukokuussa 1997) tukea hyväksyttäessä BvS ja Sachsen-Anhaltin osavaltio uskoivat, että yritys voitaisiin pelastaa ja sen konkurssi estää näiden tukien avulla. Komission tiedossa ei ollut seikkoja, joiden perusteella olisi voitu olettaa ADDINOLin joutuvan hakemaan yleistäytäntöönpanomenettelyn aloittamista joulukuussa 1997.

Komissio hyväksyi toisen pelastamistukipaketin Saksan vakuuttua, ettei uutta pelastamistukea enää myönnettäisi. Menettelyn aloittamisen yhteydessä todettiin, että Saksa ei pitänyt lupaustaan, sillä vanha ADDINOL oli saanut kolmen miljoonan Saksan markan lainan yleistäytäntöönpanomenettelyn aloittamisen jälkeen. Vastauksessaan menettelyn aloittamiseen Saksa esitti, että kolmen miljoonan Saksan markan summa oli ennalta rahoitettua rakenneuudistustukea eikä pelastamistukea. Saksan mukaan tuki oli välttämätöntä, jotta tuotantoa voitiin jatkaa vanhassa sekoituslaitoksessa. Lisäksi kyseinen tuki sisältyi jo ADDINOL LUBElle myönnetyn tuen kokonaismäärään (59,9 miljoonaan Saksan markkaan). Väite vaikuttaa uskottavalta, sillä rakenneuudistussuunnitelma oli jo laadittu lokakuussa 1997 ja omaisuudenhoitoyhtiö perustettiin joulukuussa 1997. Uuden yhtiön perustamisen kannalta oli erittäin tärkeää, että vanhan ADDINOLin tuotantotoiminta jatkuu eikä asiakkaita menetetä. Konsulttiyritys Arthur D. Little laati rakenneuudistussuunnitelman joulukuussa 1997. Kuten suunnitelmasta käy ilmi (yksityiskohdat jäljempänä, vanhan sekoituslaitoksen toiminnan jatkamiseksi oli varattu viisi miljoonaa Saksan markkaa. Tuotantoa oli jatkettava vanhassa laitoksessa uuden sekoituslaitoksen valmistumiseen saakka (rakenneuudistussuunnitelman mukaan noin vuoden 1999 loppuun asti). Joulukuussa 1997 maksettu kolmen miljoonan Saksan markan tuki oli Saksan mukaan rakenneuudistustukea ja sisältyi viiden miljoonan Saksan markan tukeen.

Komissio aloitti jo hyväksyttyjä pelastamistukia koskevan menettelyn, sillä se oletti, että pelastamistukea aiotaan myöntää myös jatkossa. Kuten on jo todettu, joulukuussa 1997 maksettu kolmen miljoonan Saksan markan tuki on ennalta rahoitettua rakenneuudistustukea. Näin ollen Saksa on pitänyt lupauksensa olla myöntämättä lisää pelastamistukea. Tästä syystä komission epäilyt Saksan myöntämästä uudesta pelastamistuesta osoittautuivat vääriksi. Nämä epäilyt olivat olleet ainoa syy menettelyn aloittamiselle.

Saksa on kuitenkin myöntänyt kolme miljoonaa Saksan markkaa odottamatta komission lopullista päätöstä, ja näin ollen se on rikkonut EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdassa esitettyä velvoitetta.

Saksa on perinyt pesänhoitajalta takaisin molemmat pelastamistuen maksetut osat.

VII

Vanhan ADDINOLin ja ADDINOL LUBEn hyväksi toteutettuja toimenpiteitä on pidettävä EY:n perustamissopimuksen 92 artiklassa tarkoitettuina tukina, koska ne on myönnetty jäsenvaltion varoista ja koska jonkin yrityksen suosiminen vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua sekä vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

BvS:n ja Sachsen-Anhaltin osavaltion myöntämä uusi tuki ilmoitettiin rakenneuudistustukena. Komissio harkitsee, voidaanko tapaukseen soveltaa EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan c alakohdassa esitettyä poikkeusta, ”tukea tietyn taloudellisen toiminnan kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla”, sillä tuen pääasiallinen tarkoitus on vaikeuksissa olevan yrityksen rakenneuudistus. Tällaista tukea voidaan pitää yhteismarkkinoille soveltuvana, jos se täyttää vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen myönnettävää valtiontukea koskevissa yhteisön suuntaviivoissa, jäljempänä ’suuntaviivat’, esitetyt perusteet.

Suuntaviivoja sovellettaessa on otettava huomioon, etteivät ne yleensä koske vastaperustettuja yrityksiä (omaisuudenhoitoyhtiöitä), joilta ostetaan tai vuokrataan sen yrityksen omaisuus, jota aloitettu yleistäytäntöönpanomenettely koskee. Tästä perussäännöstä tehdään poikkeuksia uusien osavaltioiden yritysten hyväksi, sillä siirtyminen suunnitelmataloudesta markkinatalouteen aiheuttaa erityisongelmia. Eräs yleinen ongelma ADDINOL LUBEn kaltaisilla markkinatalouteen siirtyvillä yrityksillä on oman pääoman vähäisyys. Tällaisten ongelmien vuoksi myös vastaperustettua yritystä voidaan pitää vaikeuksissa olevana yrityksenä. Tämän erityistilanteen ja siirtymäprosessiin liittyvien BvS:n tehtävien vuoksi voidaan eräissä tapauksissa sellaiselle yritykselle myönnettäviä tukia, joka ottaa haltuunsa yleistäytäntöönpanomenettelyssä olevan yrityksen, pitää rakenneuudistustukina. Tällöin edellytetään, että vastaperustetun yrityksen haltuunsa ottavien yksityisten sijoittajien on rahoitettava merkittävä osuus rakenneuudistuksesta.

Vanhalle ADDINOLille ja ADDINOL LUBElle myönnetyn tuen arvioimiseksi rakenneuudistustuen suuntaviivojen nojalla komissiolle on esitettävä rakenneuudistussuunnitelma, jonka on täytettävä seuraavat edellytykset:

Pitkäaikaisen elinkelpoisuuden palauttaminen

Rakenneuudistussuunnitelma on laadittava siten, että sen avulla voidaan palauttaa yrityksen pitkäaikainen elinkelpoisuus kohtuullisessa ajassa yrityksen tuleviin toimintaedellytyksiin liitty-

vien realististen oletusten perusteella. Periaatteessa tukea ei voida myöntää toistamiseen.

Saksa on toimittanut konsulttiyritys Arthur D. Littlen laatiman ADDINOL LUBEa koskevan yksityiskohtaisen rakenneuudistussuunnitelman. Suunnitelman lähtökohtana on, että ADDINOL LUBE lopettaa varsinaisen öljynjalostustoiminnan ja keskittyy hyvälaatuisten voiteluaineiden, erityisesti moottoriöljyjen, sekoittamiseen. Tätä varten rakennetaan uusi öljynsekoituslaitos, jonka investointikustannukset ovat 28,6 miljoonaa Saksan markkaa. Jotta asiakkaita ei menetetä ADDINOL LUBE käyttää vanhan ADDINOLin sekoituslaitosta siihen saakka, kunnes uusi laitos valmistuu. Vanhan ADDINOLin tuotantolaitokset ajetaan alas ja niiden toiminta lopetetaan peruuttamattomasti. ADDINOL LUBEn toiminta eroaa tulevaisuudessa merkittävästi vanhan ADDINOLin toiminnasta, sillä ADDINOL LUBE ei enää harjoita öljynjalostusta. Vuosille 1998–2002 laaditussa tuloslaskelmassa voittoa odotetaan syntyvän vuodesta 2001.

Raaka-aineena käytettävä öljy toimitetaan Koramo Kolin AG:n jalostamolta. Koramo Kolin AG on kehittänyt hyvälaatuisia perusöljyjä, joita käytetään ADDINOL LUBEn erikoisöljyjen pohjana. Keskittymällä öljyn sekoittamiseen ja ajamalla alas vanha jalostamo yritys keskittyy ydinosaamisensa alueeseen ja voi karsia kannattamattomasta jalostustoiminnasta aiheutuvia korkeita kustannuksia.

Rakenneuudistussuunnitelmassa oletetaan, että ADDINOL LUBE voi kasvattaa liikevaihtoaan noin 70 prosentilla vuodesta 1998 vuoteen 2002. Tämä Arthur D. Littlen laatiman suunnitelman perusolettamus on ehdoton edellytys sille, että ADDINOL LUBE voi palauttaa pitkäaikaisen elinkelpoisuutensa. Saksa perustaa käsityksensä, jonka mukaan tämä kasvu on mahdollista saavuttaa, useihin seikkoihin:

1) ADDINOL LUBE toimii voiteluaineiden kannattavalla lohkolla.

2) ADDINOL LUBE tunnetaan korkealuokkaisista tuotteistaan ja luotettavuudestaan, ja sillä on laadukkaiden voiteluaineiden kehittämisen, valmistuksen ja myynnin vankka asiantuntemus.

3) Myöntämällä tukea uudelle yritykselle hälvennetään tavarantoimittajien ja asiakkaiden epätietoisuutta ja ADDINOL LUBE pystyy hankkimaan uusia asiakkaita. Aikaisemmin yritys menetti joitakin sopimuksia (esimerkiksi […] (*);), sillä asiakkaat pelkäsivät menettävänsä tavarantoimittajansa tämän epävarman tulevaisuuden vuoksi.

4) Vanhan ADDINOLin liikevaihdon voimakas kasvu Virossa osoittaa, että yrityksellä on lupaavia vientimahdollisuuksia.

Suuntaviivojen mukaan elinkelpoisuuden palauttamisen on perustuttava pääasiassa rakenneuudistussuunnitelman sisältämiin sisäisiin toimenpiteisiin. Ulkoisiin seikkoihin kuten hintojen nousuun tai kysynnän kasvuun yritys ei voi lainkaan vaikuttaa itse, kun markkinoiden kehittymisestä esitetyt oletukset ovat yleisesti tunnettuja.

Saksa on myöntänyt, että kotimaiset voiteluöljymarkkinat ovat taantuneet vuoden 1998 neljän ensimmäisen kuukauden aikana 3,8 prosenttia verrattuna edelliseen vuoteen. Komission asiantuntijat vahvistavat, että näiden markkinoiden liikevaihdon kasvunäkymät ovat varsin epäsuotuisat. Niiden mukaan moottoriöljyjen markkinat ovat kypsät markkinat, joiden katetuotto on alhainen. Wood Mackenzie European Downstream Oil Servicen helmikuussa 1998 toimittamien tietojen mukaan voiteluöljymarkkinat taantuvat OECD-maissa 6 prosentilla vuosina 1996–2005. Rakenneuudistussuunnitelma perustuu näin ollen ulkoisiin seikkoihin, jotka eivät ole yleisesti tunnettuja.

Vaikka jätettäisiin huomiotta se, ettei kannattavuuden heikkenemistä voi perustella ulkoisilla tekijöillä, ADDINOL LUBElla on vain heikot mahdollisuudet kasvattaa liikevaihtoaan suunnitelman mukaisesti:

1) Moottoriöljymarkkinat, joilta ADDINOL LUBE saa yli 50 prosenttia liikevaihdostaan ([5]), ovat Saksassa pienentyneet 10,5 prosentilla huhtikuusta 1997 huhtikuuhun 1998. Rakenneuudistussuunnitelmassa oletetaan kuitenkin nimenomaan, että ADDINOL LUBEn liikevaihto kohoaa pääasiassa sen ansiosta, että yrityksen liikevaihto moottoriöljymarkkinoilla kasvaa 72 prosentilla. Näillä markkinoilla on kuitenkin ilmeisiä ongelmia, sillä moottoriajoneuvojen öljynvaihtoväli pitenee koko ajan parempilaatuisen öljyn ansiosta. Markkinavolyymin taantuminen ei näin ollen ilmennä kausittaisia vaihteluja, vaan paremmin markkinoiden rakenteellista kehitystä. Saksa vetoaa siihen, että vain eräät osat moottoriöljymarkkinoista ovat taantuvia, eikä ADDINOL LUBE toimi näillä markkinalohkoilla. Saksa ei ole kuitenkaan pystynyt todistamaan, että ADDINOL LUBE toimii moottoriöljyjen ja muiden voiteluainemarkkinoiden kasvavilla lohkoilla, koska tätä seikkaa vasta suunnitellaan. Saksa perustaa väitteensä olettamukselle, että ADDINOL toimii kannattavalla markkinalohkolla. Komissio ei kuitenkaan voi hyväksyä olettamusta.

2) Yritys ei voi nojautua yksinomaan tuotteidensa korkeaan laatuun ja tutkimus- ja kehityskykyynsä. ADDINOL LUBE kilpailee alan merkittävien yhtymien, kuten Shellin, Exxonin ja Mobilin kanssa, jotka kaikki pystyvät valmistamaan laadukkaita tuotteita. Näin ollen ADDINOL LUBEn ansioiksi mainittuja seikkoja on pidettävä pikemminkin perusedellytyksenä markkinoilla kilpailemiseen.

3) Voidaan olettaa, että ADDINOL LUBE saisi enemmän tilauksia, jos yrityksen tulevaisuutta koskeva oikeudellinen epävarmuus voitaisiin poistaa. Yritystoiminnan jatkuvuutta

(*) Luottamuksellisten tietojen paljastamisen estämiseksi on päätöksen tätä toisintoa toimituksellisesti muutettu merkiten muutetut kohdat hakasulkeilla ja tähdellä.

([5]) Ajanjaksolla 1998–2002, jolloin ADDINOL lopettaa rakenneuudistussuunnitelman mukaan perusöljyjen jalostuksen ja myynnin.

koskeva varmuus on vain yksi markkinoilla kilpailemisen perusedellytyksistä, eikä oikeuta olettamaan liikevaihdon 70 prosentin kasvua kypsillä tai taantuvilla markkinoilla.

4) Yrityksen vientimahdollisuuksista Saksa on ilmoittanut, että ADDINOL LUBE pyrkii liikevaihtoon nähden 40 posentin vientiosuuteen erityisesti Virossa sijaitsevan tytäryhtiön (ADDINOL Mineralöl Marketing OÜ) kautta. Saksan tietojen mukaan näiden maiden kasvuluvut ovat kaksinumeroisia (Saksan viranomaiset eivät ole täsmentäneet, millä markkinalohkoilla on tällaiset kasvuluvut). Komissio ei kuitenkaan usko, että markkinaosuuksien huomattava kasvu olisi mahdollista edes Itä-Euroopassa. Näillä markkinoilla on jo vahvoja kansainvälisiä ja paikallisia kilpailijoita. ADDINOL LUBE esittää lisäksi, että sen tuotteita tarjotaan Venäjällä Lukeoil-huoltoasemilla. Venäjän kriisin huomioon ottaen yrityksen olisi kuitenkin myönnettävä, ettei sen ole ollut mahdollista kasvattaa liikevaihtoaan Venäjän markkinoilla vuoden 1998 jälkipuoliskolla. Myös Venäjän tulevan taloudellisen kehityksen vuoksi on epätodennäköistä, että liikevaihtoa voitaisiin kasvattaa merkittävästi näillä markkinoilla. Nämä varsin pessimistiset arviot koskevat myöskin ADDINOL LUBEn pyrkimyksiä päästä muille markkinoille, esimerkiksi Aasiaan. Näin ollen liikevaihto ei todennäköisesti kasva oletetulla tavalla.

Konsulttiyritys Arthur D. Littlen 16 päivänä lokakuuta 1998 esittämä ajanmukaistettu arvio ei muuta tätä käsitystä. Liikevaihdon kasvun epätodennäköisyys on todettu myös tässä arviossa. Siinä korostetaan, että ADDINOL LUBE keskittyy moottoriöljyalaan, jonka tulevaisuudennäkymät ovat huonot. Vuoden 1998 liikevaihdon kasvu perustui osittain erityisoloihin, jotka eivät toistu tulevaisuudessa. Ensinnäkin ADDINOL LUBE myi tuolloin vanhan jalostamon öljyvarastot ja toiseksi Koramo Kolin AG:n jalostamon perusöljyn myynti kasvatti myöskin liikevaihtoa. Näistä erityistoiminnoista yritys sai 13,1 miljoonan Saksan markan liikevaihdon, josta Koramo Kolin AG -jalostamon perusöljyn myynnin osuus oli 4,8 miljoonaa. Arthur D. Littlen tutkimuksessa mainitaan, että ellei näitä erityistuloja oteta huomioon, koko vuoden 1998 rahoitustiedot vastaavat suurelta osin alkuperäisessä rakenneuudistussuunnitelmassa esitettyjä lukuja. Tämän vuoksi edellä esitetyt perusolettamukset ovat edelleen voimassa ja ADDINOL LUBEn on kasvatettava liikevaihtoaan 70 prosentilla. Mainitussa tutkimuksessa ei ole otettu kantaa siihen, voisiko ADDINOL todellakin tulevaisuudessa kasvattaa liikevaihtoaan mainitulla tavalla.

On myös muita merkkejä, joiden perusteella pitkäaikaisen elinkelpoisuuden palauttaminen on kyseenalaista:

1. Kuten jäljempänä selvitetään tarkemmin, sijoittajien osuus yhteensä 64,9 miljoonan Saksan markan rakenneuudistuskustannuksista on viisi miljoonaa markkaa. Koska tuki on rajoitettava ehdottomasti välttämättömään määrään, komissio edellyttää, että ADDINOL LUBE on pyrkinyt mahdollisuuksiensa mukaan kasvattamaan osuuttaan rakenneuudistussuunnitelmasta ja pyrkinyt hankkimaan lisärahoitusta pankeilta ja muilta yksityisiltä sijoittajilta. Kun otetaan huomioon, ettei ADDINOL LUBEn tarvitse ottaa vastattavakseen vanhan ADDINOLin velkoja ja että se saa valtiontukea 59,9 miljoonaa Saksan markkaa, on vaikea ymmärtää, miksei yritys ole voinut hankkia yksityistä pääomaa enempää kuin viisi miljoonaa Saksan markkaa. Vaikka Itä-Saksassa pankit ovatkin yleisesti haluttomia myöntämään lainoja, ei pelkästään tällä voida selittää haluttomuutta sitoutua rahoitukseen. Liikepankin kaltainen voittoa tavoitteleva sijoittaja olisi kyllä valmis sitoutumaan lupaavaan sijoitukseen. Vastaavat tapaukset uusissa osavaltioissa ovat osoittaneet, että yksityiset pankit voivat myöntää lainaa myös vaikeuksissa oleville yrityksille ([6]). Yksityisten pankkien ja muiden rahoituslaitosten haluttomuutta myöntää suurehkoja lainoja voidaan pitää merkkinä siitä, että ne epäilevät yrityksen tulevaisuudennäkymiä.

Se, että ADDINOL ei tehnyt tappiota vuonna 1998, johtuu siitä, että yritys sai erityistuloja esimerkiksi Leuna-jalostamon öljyvarastojen myynnistä. Tämä ei kuitenkaan todista ADDINOL LUBEn elinkelpoisuutta.

Rakenneuudistussuunnitelman ajanmukaistetussa arviossa on myös esitetty, että ADDINOL LUBE on pystynyt laskemaan materiaalin hankintakustannuksiaan 12 prosentilla. Tämän perusteella voidaan väittää, ettei liikevaihdon kasvu ole enää välttämätöntä. Kustannusten aleneminen on kuitenkin osittain tilapäistä, koska se on aiheutunut esimerkiksi Leuna-jalostamon vanhojen öljyvarastojen myynnistä.

Nämä seikat huomioon ottaen Arthur D. Littlen tutkimuksen lopussa on tehty hämmentävä toteamus, jonka mukaan öljynsekoitustoiminnan aloittaminen olisi edelleenkin järkevä ja kannattava ADDINOL LUBEn kehittämisstrategia. Tämä toteamus ei poista komission epäilyjä liikevaihdon kasvattamisesta. Tutkimus kuten kaikki muutkin Saksan toimittamat tiedot eivät sisällä vakuuttavia todisteita siitä, että ADDINOL LUBEn olisi realistista saavuttaa kyseinen kasvu. Näitä todisteita kuitenkin tarvitaan, sillä yrityksen kehitystä koskevat olettamukset ovat vastoin tämänhetkisiä markkinanäkymiä. Myös tutkittuaan kaikki Arthur D. Littlen arvion sisältämät tiedot komissio katsoo, ettei yrityksen

2. Rakenneuudistussuunnitelma perustuu pääasiassa valtiontuelle, mikä merkitsee sitä, että odottamattomien vaikeuksien ilmetessä on todennäköisesti myönnettävä uutta tukea. Tämän sekä ADDINOLin menneisyyden huomioon ottaen komissio epäilee, voidaanko tuen kertaluontoisuuden periaatetta noudattaa.

([6]) Esim. asia Blema Kircheis, NN 157/97.

pitkäaikaisen elinkelpoisuuden palauttaminen ole varmaa. Komissio katsoo, ettei suuntaviivojen tämä edellytys täyty.

Tuen suhteuttaminen rakenneuudistuksen kustannuksiin ja siitä saataviin hyötyihin

Tuen määrä ja intensiteetti on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi, jotta rakenneuudistus voitaisiin toteuttaa, ja sen on oltava yhteisön kannalta suhteutettu odotettavissa oleviin hyötyihin. Tuensaajien on näin ollen tavallisesti osallistuttava rakenneuudistussuunnitelmaan suurella määrällä omia varojaan tai yksityisiltä rahoituslaitoksilta saaduilla varoilla.

Kuten seuraavassa esitetystä taulukosta ilmenee, ADDINOL LUBElle ja vanhalle ADDINOLille rakenneuudistussuunnitelman osana myönnetty tuki vastaa rakenneuudistukseen tarvittavaa määrää ([7]):

Rahoitus	Miljoonaa Saksan markkaa	Rakenneuudistustoimet	Miljoonaa Saksan markkaa
Sachsen-Anhaltin osavaltion avustukset (mukaan lukien liittovaltion ja osavaltion yhteisestä ohjelmasta myönnetyt 12,85 miljoonaa Saksan markkaa)	29,95	Sekoituslaitoksen toiminnan jatkaminen toistaiseksi	5
BvS:n avustukset	29,95	Sijoitukset	28,6
		Tappiot vuoteen 2002	10,7
		Käyttöpääoma	4,3
		Vanhan ADDINOLin jalostuslaitoksen alasajo	11,3
Sijoittajien oma pääoma	1	Oma pääoma	1
Sijoittajien osuus	4	Omaisuuden (mukaan lukien ADDINOL Dienstleistungs-GmbH) myyntihinta	4
Yhteensä:	64,9		64,9

Rakenneuudistuskustannukset ovat yhteensä 64,9 miljoonaa Saksan markkaa, josta 53,6 miljoonaa on osoitettu omaisuudenhoitoyhtiö ADDINOL LUBElle ja 11,3 miljoonaa vanhalle ADDINOLille. Vanhan jalostamon ja sekoituslaitoksen alasajoon ja purkamiseen käytetään 11,3 miljoonaa Saksan markkaa. Saksan tietojen mukaan vanha laitos on purettava ympäristölainsäädännön nojalla. Vanhan ADDINOLin tuotantolaitokset (niin jalostamo kuin sekoituslaitos) ajetaan alas lopullisesti. Osa omaisuudenhoitoyhtiölle tarkoitetusta 53,6 miljoonan Saksan markan määrästä on vanhalle ADDINOLille maksettu viisi miljoonaa markkaa. Tämä määrä on tarkoitettu vanhan sekoituslaitoksen toiminnan jatkamiseen vuoden 1999 loppuun, jolloin uuden laitoksen on määrä valmistua. Näin ollen kyseistä määrää on pidettävä ADDINOL LUBElle osoitettuna ([8]). Sijoittajat osallistuvat omaisuudenhoitoyhtiön rahoitukseen viidellä miljoonalla Saksan markalla. Näin ollen oman rahoituksen osuus on 9,3 prosenttia.

Sijoittajat ovat sitoutuneet täyttämään seuraavat velvoitteet: 40 työpaikan säilyttäminen 31 päivään joulukuuta 2002 (tämän velvoitteen rikkomisesta määrätään 4 170 Saksan markan sakko kuukautta ja työpaikkaa kohti), yrityksen toiminnan jatkaminen vähintään 31 päivään joulukuuta 2002 (tämän velvoitteen rikkomisesta määrätään seuraamus, jonka suuruus on 20 prosenttia valtiolta saaduista varoista) sekä velvoite maksaa valtiolle 80 prosenttia yrityksen myynnistä saadusta voitosta (21 päivään joulukuuta 2002).

Saksa on ilmoittanut, että tuella turvataan 63 työpaikkaa ADDINOL LUBEssa sekä yhteensä 250 työpaikkaa koko alueella. Merseburgin alueella, jolla ADDINOL LUBE sijaitsee, työttömyysaste on 27 prosenttia eli korkeampi muihin alueisiin uusissa osavaltioissa verrattuna. Naapurialueen Sangerhausenin työttömyysaste on uusista osavaltioista korkein (28,4 prosenttia). Näin ollen Saksan ilmoituksen mukaan ADDINOL LUBElle myönnetyn tuen avulla luodaan myös laadukkaita työpaikkoja, joilla voidaan lievittää kyseisen alueen rakenteellisia ongelmia.

Sijoittajien 9,3 prosentin osuus on epätavallisen alhainen, ennen kaikkea kun ottaa huomioon, että ADDINOLille on myönnetty aiemmin erilaisia tukia. Vaikka sijoittajat, jotka omistavat suurimman osan osakkeista (76 prosenttia), ovat yksityishenkilöitä, ei 9,3 prosentin osuutta voida pitää merkittävänä. ADDINOL LUBE on omaisuudenhoitoyhtiö, jonka ei tarvitse ottaa vastattavakseen vanhan ADDINOLin vanhoja velkoja ja tappioita. Se on yritys, jolle rakennetaan valtion varoilla uusi 28,6 miljoonan Saksan markan tuotantolaitos. ADDINOL LUBE ei kuitenkaan kaikesta huolimatta saa yksityisiltä rahoituslaitoksilta lisäpääomaa.

Saksa ilmoittaa kirjeessään 4 päivältä marraskuuta 1998, että sijoittajat suunnittelevat osuutensa kasvattamista viidellä miljoonalla Saksan markalla. Saksa aikoo pienentää myöntämäänsä tukea vastaavalla määrällä. Philips Industrial Electronics, joka vastaa uuden sekoituslaitoksen rakentamisesta, rahoittaa tai takaa sijoittajien lisäosuuden. Philipsin on vielä tehtävä päätös

([7]) Ilmoituksessa ja menettelyä aloitettaessa rakenneuudistussuunnitelman mukainen rahoitustarve oli 60,9 miljoonaa Saksan markkaa, josta valtiontuen osuus oli 59,9 miljoonaa Saksan markkaa ja sijoittajien osuus miljoona Saksan markkaa. Tämän jäkeen on ilmennyt, että sijoittajat kasvattavat osuuttaan 4 miljoonalla Saksan markalla.

([8]) BvS:n, vanhan ADDINOLin ja ADDINOL LUBEn välillä tehtiin tervehdyttämissopimus, jossa sovittiin tuen maksamista koskevista säännöistä ja sijoittajien velvoitteista. Sopimuksen mukaan vanhan ADDINOLin pesänhoitaja sijoittaa 3,5 miljoonaa Saksan markkaa vanhan tuotantolaitoksen purkamiseen.

asiasta yrityksen sisällä. Koska asiasta ei vielä ole päätetty lopullisesti, ei tätä rahoitusta voida vielä laskea sijoittajien osuudeksi. Nämä viime hetkellä toteutetut toimenpiteet eivät lisäksi ole uskottavia, sillä ADDINOL LUBElla on ollut runsaasti aikaa kasvattaa rahoitusosuuttaan. Saksa on myös ilmoittanut komissiolle, että ADDINOL LUBE saa 500 000 Saksan markan lainan […] (*) ennakko-ostojen rahoittamiseksi siihen saakka, kunnes komissio tekee päätöksensä. Komission hyväksymisen jälkeen summaa voidaan vielä korottaa […] (*)rahoitusta ei kuitenkaan voitane pitää osallistumisena rakenneuudistussuunnitelmaan, sillä se on vain lyhytaikaista rahoitusta, eikä se sisälly rahoitusta koskevaan rakenneuudistussuunnitelmaan. Esimerkiksi tuen määrää ei vastaavasti alennettu.

Saksa toimitti kirjeellä 16 päivältä lokakuuta konsulttiyritys Arthur D. Littlen laatiman kertomuksen, jossa ADDINOL LUBEn rakenneuudistussuunnitelman arviota oli muutettu. Tämän kertomuksen mukaan ADDINOLin tappioiden kattamiseen tarvittu määrä on huomattavasti alle 10,7 miljoonaa Saksan markkaa. Saksa ei ole kuitenkaan vastaavasti alentanut myöntämäänsä tukea. Rakenneuudistussuunnitelmassa tappioiden kattamiseen ei ollut varattu todella syntyneisiin tappioihin suhteutettua enimmäismäärää. Komission on näin ollen oletettava, että Saksan tappioiden kattamiseen myöntämä tuki on suurempi kuin olisi ollut tarpeen. Tukea ei näin ollen ole rajoitettu mahdollisimman vähäiseksi.

Komissio katsoo, että suuntaviivojen tämä edellytys ei täyty.

Koska kaksi suuntaviivojen edellytystä ei täyty, EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan c alakohdan poikkeusta ei voida soveltaa vanhalle ADDINOLille ja ADDINOL LUBElle myönnettyyn 59,9 miljoonan Saksan markan tukeen. Saksan hallitus myönsi osan tuesta odottamatta komission hyväksyntää, ja näin ollen se on rikkonut EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdan mukaista velvollisuuttaan. Sama koskee vanhalle ADDINOLille jo myönnettyä kolmen miljoonan Saksan markan avustusta sekä vuonna 1998 korollisena lainana myönnettyä neljän miljoonan Saksan markan lisätukea,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Saksan ADDINOL Mineralöl GmbH i.Gv:lle myöntämä 22 miljoonan Saksan markan pelastamistuki, josta ilmoitettiin 28 päivänä lokakuuta 1996 ja 9 päivänä huhtikuuta 1997, soveltuu yhteismarkkinoille.

2. Saksan ADDINOL Mineralöl GmbH i.Gv:n ja ADDINOL LUBE Oil GmbH & Co. KG:n hyväksi suunnittelema 40,05 miljoonan Saksan markan rakenneuudistustuki, josta ilmoitettiin 1 päivänä lokakuuta 1997 ja 18 päivänä helmikuuta 1998, ei sovellu yhteismarkkinoille.

3. Saksan ADDINOL Mineralöl GmbH i.Gv:lle ja ADDINOL LUBE Oil GmbH & Co. KG:lle myöntämä 7 miljoonan Saksan markan rakenneuudistustuki, josta ilmoitettiin 1 päivänä lokakuuta 1997 ja 18 päivänä helmikuuta 1998, ei sovellu yhteismarkkinoille.

2 artikla

1. Saksan on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet 1 artiklan 3 kohdassa mainitun laittomasti myönnetyn tuen takaisin perimiseksi tuen lopullisilta ja tosiasiallisilta saajilta.

2. Tuen takaisinperiminen on toteutettava Saksan oikeuden menettelyjen ja säännösten mukaisesti. Tuen lisäksi peritään korkoa, joka lasketaan tuen myöntämispäivästä lukien. Korko lasketaan aluetukien avustusekvivalenttien laskemisessa käytetyn viitekoron mukaan.

3 artikla

Saksan on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksi antamisesta sen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu Saksan liittotasavallalle.

Tehty Brysselissä 16 päivänä joulukuuta 1998.

Komission puolesta

Karel VAN MIERT

Komission jäsen